



LIETUVIŲ KALBA (GIMTOJI)

I DALIES (teksto rašymo užduoties) vertinimo instrukcija

2008 m. valstybinio brandos egzamino pavyzdinė užduotis

Valstybinio brandos egzamino teksto rašymo užduoties vertinimo kriterijai

I. A Teksto interpretacijos turinys (18 taškų)

Aspektai	Taškai	Aprašai
1. Temos, problemos, idėjos, vertybės	5	Suvokta, išsamiai, kiek reikalinga teksto skaitymo kryptiniai, aptarta ir argumentuota.
	4	Suvokta, aptarta, bet nepakankamai argumentuotai aptarta.
	3	Iš dalies suvokta, nepakankamai argumentuotai aptarta.
	2	Įvardyta, bent vienas dalykas išsamiau aptartas.
	1	Įvardyta, bet neaptariama.
	0	Teksto tema, problemos, vertybės nesuvoktos arba apie tai nekalbama.
2. Teksto struktūra (vaizduojamas pasaulis; pasakotojo/kalbėtojo/veikėjo situacija; veiksmas/vyksmas; meninė kalba, kompozicija)	6	Išsamiai aptarti svarbiausi teksto struktūros elementai, reikalingi teksto skaitymo kryptiniai, argumentuota, susieta su teksto prasme.
	4	Aptarti teksto struktūros elementai, argumentuota, iš dalies susieta su teksto prasme.
	3	Fragmentiškai aptarta, yra argumentavimo trūkumų, iš dalies susieta su teksto prasme.
	2	Fragmentiškai aptarta, nepakankamai argumentuota, nesusieta su teksto prasme.
	1	Nurodyta, bet neargumentuota, nesusieta su teksto prasme.
	0	Apie tai nekalbama arba nurodytas vienas požymis.
3. Kontekstas	3	Aptartas kultūros/epochos, kūrybos/kūrinio ar kt. kontekstas, motyvuotai juo remiamasi.
	2	Aptartas pasirinktas kontekstas, siejamas su analizuojamu tekstu.
	1	Kontekstas aptartas, bet nesiejamas su analizuojamu tekstu.
	0	Kontekstu nesiremiamas.
4. Interpretacijos pagrindumas, kryptingumas	4	Interpretuojama kryptingai, paisoma teksto logikos.
	3	Interpretuojama kryptingai, bet ne visada paisoma teksto logikos (1 – 2 interpretavimo trūkumai).
	2	Interpretuojama, bet nėra aiškios krypties, ne visada paisoma teksto logikos (3 – 4 trūkumai).
	1	Yra interpretacijos užuomazgų, ne visada paisoma teksto logikos (daugiau kaip 4 trūkumai).
	0	Tekstas atpasakojamas.
Iš viso	18	

I. B Rašinio turinys (18 tašku)

Aspektai	Taškai	Aprašai
1. Tema, pagrindinė mintis ir ją pagrindžiantys teiginiai	4	Tema suvokta. Aiški pagrindinė mintis ir ją pagrindžiantys teiginiai.
	3	Tema suvokta. Pakankamai aiški pagrindinė mintis, stinga prasminių akcentų.
	2	Tema suvokta iš dalies: per siaurai arba per plačiai, esama nukrypimų nuo temos. Nepakankamai aiški pagrindinė mintis.
	1	Bent pusė parašyto teksto susijusi su tema / neaiški pagrindinė mintis.
	0	Užduotis, tema nesuvokta, daugiau nei pusė rašinio parašyta visai kita, nei nurodyta, tema.
2. Teiginių argumentavimas, aiškinimas.	5	Pateikiami tinkami, svarūs argumentai, kurie rodo, kad autorius gerai suvokia problemos esmę, kontekstą. Teiginiai išsamiai pagrindžiami. Remiamasi kultūrine patirtimi.
	4	Pateikiami iš esmės tinkami argumentai, tačiau argumentuojama nepakankamai svariai, stengiamasi plėtoti argumentus. Remiamasi kultūrine patirtimi.
	3	Pateikiami iš esmės tinkami argumentai, tačiau argumentuojama nepakankamai svariai ir išsamiai. Stengiamasi remtis kultūrine patirtimi.
	2	Mėginama argumentuoti, tačiau stinga specifiškumo, remiamasi tik asmenine patirtimi. Pasitaiko netinkamų, teiginių nepagrindžiančių argumentų.
	1	Mažesnėje teksto dalyje stengiamasi argumentuoti, dominuoja bendro pobūdžio aiškinimas.
	0	Teiginiai iš esmės neargumentuojami.
	Iš viso	9X2=18

II. A ir B Teksto struktūra ir vientisumas (8 taškai)

Aspektai	Taškai	Aprašai
1. Įžanga ir pabaiga	3	Yra tinkama turinio ir struktūros požiūriu įžanga ir pabaiga.
	2	Yra įžanga ir pabaiga, bet kuri nors dalis turi ryškų trūkumą.
	1	Yra įžanga ir pabaiga, tačiau jose esama trūkumų (ne daugiau kaip 2) / yra tik viena dalis, ne daugiau kaip 1 trūkumą.
	0	Nėra nei įžangos, nei pabaigos/ yra viena iš struktūrinių dalių, bet ji turi 2 ir daugiau trūkumų.
2. Teksto nuoseklumas, vientisumas, dėstymo pastraipų struktūra	5	Tekstas vientisas, nuoseklus, logiškai siejamos pastraipos, nėra pasikartojimų. Visos dėstymo pastraipos aiškios, tinkamos struktūros (yra pagrindinis teiginys, jis pagrindžiamas, nėra su pastraipos teiginiu nesusijusių sakinių).
	4	Ne daugiau kaip 2 trūkumai.
	3	3 – 4 trūkumai.
	2	5 – 6 trūkumai
	1	7 – 8 trūkumai
	0	Nepaisoma struktūros reikalavimų. Dėl nuoseklumo trūkumų tekstą sunku suprasti. 9 ir daugiau trūkumų.
Iš viso	8	

III. A ir B Kalbinė raiška (10 tašku)

Aspektai	Taškai	Aprašai
1. Bendrųjų stiliaus reikalavimų laikymasis, stilistinio registro paisymas	10	Kalba aiški, logiška, sklandi, glausta, nepastebėta ryškesnių stiliaus trūkumų. Kalbinė raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. 1 stiliaus trūkumas.
	9	2 trūkumai.
	8	3 trūkumai
	7	4 trūkumai
	6	5 trūkumai
	5	Mintys formuluojamos nevisiškai aiškiai, kai kuriuos teksto fragmentus dėl raiškos trūkumų sunku suprasti. / 6 -7 trūkumai.
	4	8 - 9 trūkumai
	3	10 - 11 trūkumų
	2	12 – 13 trūkumų
	1	14 – 16 trūkumų
	0	Mintys formuluojamos labai neaiškiai, didesnę teksto dalį sunku suprasti. 17 ir daugiau trūkumų
	Iš viso	10

IV. A ir B Kalbos normų laikymasis (16 tašku)

Aspektai	Taškai	Aprašai
1. Rašybos, skyrybos, gramatikos, žodyno taisyklių ir normų laikymasis	16	Kalba taisyklinga. 1–2 klaidos.
	15	3 – 4 klaidos.
	14	5 – 6 klaidos.
	13	7 klaidos
	12	8 klaidos
	11	9 klaidos
	10	10 klaidų
	9	11 klaidų
	8	12 klaidų
	7	13 klaidų
	6	14 klaidų
	5	15 klaidų
	4	16 klaidų
	3	17 klaidų
	2	18 klaidų
	1	19 - 20 klaidų
	0	21 ir daugiau klaidų
Iš viso	16	

Bendra taškų suma	52
--------------------------	-----------

Pastabos.

1. Gramatikos ir žodyno klaidomis laikytini atvejai, nurodyti vadovėliuose, Dabartinės lietuvių kalbos žodyne ir „Didžiųjų kalbos klaidų sąrašė“.

2. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus, logikos klaidos nedubliuojamos ir laikomos atskiromis klaidomis. Ta pati rašybos klaida, pasikartojanti net kelis kartus, laikoma viena klaida (pvz., žodis *grįžti* kelis kartus parašytas *gryžti*)

3. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas iš vienos pusės laikomas viena klaida.

4. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus, logikos klaidos skaičiuojamos tik 450 žodžių apimties teksto dalyje. Turinys vertinamas iki galo.

5. Jei mokinys padarė daugiau klaidų, nei numatyta 0 taškų, už kitas 5 klaidas atimama po vieną tašką iš bendros surinktų taškų sumos.

6. Jeigu mokinys parašė mažiau nei 450 žodžių ir padarė klaidų, proporcingai mažinama taškų už raštingumą:

6.1. Jeigu mokinys už raštingumą surinko 15 – 11 taškų, tai už kiekvienus 20 trūkstančių žodžių atimamas 1 taškas.

6.2. Jeigu mokinys už raštingumą surinko 10 ir mažiau taškų, tai už kiekvienus 20 trūkstančių žodžių atimami 2 taškai.

7. Jeigu mokinys parašė mažiau nei 450 žodžių ir nepadarė klaidų, taškų už raštingumą suma nemažinama.

8. Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus ar logikos klaida.

9. Už kiekvieną fakto klaidą atimama po 1 tašką iš turinio taškų sumos.